

Hamvas Béla *Sareptája* az 1950-es évek elején született. Negyvennyolc (számogatlan) szakaszból álló, sokszólamú, szigorúan megkomponált metafizikai elmélkedés (másképpen: lelkiségi, misztikus írás, vagy bölcseleti próza).

Rangban a 20. századi világirodalom legfelsőbb fokán áll, mondjuk, a

Schumacher: *A guide for the perplexed* (1977), Thomas Merton: *Spiritual direction and meditation*

(1960) és Martin Heidegger: *Gelassenheit* (1955) című írásai közötti térben.

Várhegyi Miklós 37

A SAREPTÁRÓL

Ugyanakkor a magyar nyelv hihetetlenül érzékeny, zenei és teremtő használata révén (sokszor annak határait feszegetve) felülemelkedik ezeken a szinteken, sűrű szövésű gondolati-nyelvi hálóját terítve az élet és a létentúli hatalmas birodalma fölé.

Mindenfajta példa, hasonlítás, vagy besorolás ezúttal egyszeriben értelmét veszti.

Ellenáll mindenfajta szektáriánus és rajongó értelmezésnek, felületesen kritizáló vagy zsurnaliszta olvasásnak is. Ezeket rossz irányba viszi, eltéríti, és így lezárul előttük és megközelíthetetlené válik, vagy egyszerűen csak – a háttérbe húzódva – hibás olvasatot eredményez.

Miért kell mindenkinek, visszaélve azzal, hogy olvasni tud, a Sareptát forgatni? A Sarepta a lehető legkisebb számú emberiségé.

Csak a komoly és elmélyedő olvasás számára nyílik meg, egyfajta **érzetlenség** révén, a gondolkodás, a karakterológia, az önismeret mélyrétegeibe ereszkedve, és lesz a 21. században is fontos – magyar nyelven egyedülálló – szellemi útmutató.

JEGYZETEK

A Sareptáról: *A Sarepta* második, átdolgozott, az eredeti gépirat alapján helyreállított kiadása: Hamvas Béla művei, 14. kötet, Budapest: Medio. 2018. 165–421. – **Schumacher:** Mindhárom írás hozzáférhető magyar fordításban is. E. F. Schumacher: *Tévelygők útikalauza*. Ford.: Galambos János. Budapest:

Kairosz. 2005.; Thomas Merton: *Lelkivezetés és elmélkedés*. Ford.: Szabó József. Eisenstadt: Prugg. 1974.; Martin Heidegger: *Érzetlenség*. Ford.: Redl Károly = *Magyar Filozófiai Szemle*, 1983. 2. szám, 274–281. – **Miért kell:** Vö. Thomas Mark: *Lawrence, Független Szemle*, 1933, 7, 9.: Miért kell mindenkinek, visszaélve azzal, hogy olvasni tud, Lawrence-t forgatni? Lawrence a lehető legkisebb számból álló emberiségé. Ezek azok, akik életük részévé tudják fogadni. Ezek úgyis megtalálják. A többi pedig, akinek narkózis, szórakozás, szenzáció és izgatószer, az olvassa továbbra is Dániel-nét, Zilahyt, vagy menjen moziba. – **Érzetlenség:** Lásd: Redl Károly: *Bevezető szavak Martin Heidegger Érzetlenség című művének fordításához* = *Magyar Filozófiai Szemle*, 1983. 2. szám, 272–273.

A *Sarepta* új kiadása során keletkezett jegyzeteimből teszem most közzé – a szövegben való tájékozódást segítő – az alábbiakat:

1

A *Sarepta* – Hamvas Béla által kiemelt szavakkal kezdődő – szakaszai, a 2018-as kiadás kezdő oldalszámaival.

2

A szöveg feldolgozása (és kiadása) közben keletkezett jegyzetanyag egy lapja: a terminus technicusok, alapszavak rögzítése.

A SAREPTA SZAKASZAI

- [1] *Ezerkilencszáznegyvenötben találkoztunk először.* (167. o.)
- [2] *Rögeszmém, amelytől nem* (171. o.)
- [3] *Öt harminckor felkel* (174. o.)
- [4] *Ha utópiámat meg* (178. o.)
- [5] *Thomas Stearns Eliot* (178. o.)
- [6] *Valahányszor olyan experimentumokról* (180. o.)
- [7] *A rozsdaportól piszkosak* (182. o.)
- [8] *Az Északi-sarkon* (183. o.)

- [9] *Különbség Róma és* (184. o.)
[10] *Kilencszáznegyvenötben az egyetlen* (184. o.)
[11] *René Guénon a* (186. o.)
[12] *A Zohár mondja* (200. o.)
[13] *Gorombán fogalmazunk.* (205. o.)
[14] *Szabó Lajos és Tábor Béla* (208. o.)
[15] *Itt van Johann* (246. o.)
[16] *Az ország lebukása* (248. o.)
[17] *Elkerülhetetlen, hogy sóvárgásom* (250. o.)
[18] *Milyen gondolat vezet* (251. o.)
[19] *Hatszor hallottam, hogy* (260. o.)
[20] *Különösebb hangsúly nélkül* (263. o.)
[21] *A magam részéről* (265. o.)
[22] *A nagy megszabadulás szútra írja* (267. o.)
[23] *Csak nem felébredni.* (268. o.)
[24] *Sankara gnozeológiája egyszerű.* (292. o.)
[25] *Korunk építészetének egyetlen* (297. o.)
[26] *Az ellentípusnak csak* (299. o.)
[27] *A válságot ezerkilencszázhuszonkilencben* (304. o.)
[28] *Az ember komolysága* (307. o.)
[29] *A herepencsi darukötélalkatrész* (309. o.)
[30] *Fel nem fedett* (317. o.)
[31] *Helyzetünk nehézsége, hogy* (319. o.)
[32] *A bolsevizmus végét* (325. o.)
[33] *Ha Solness építőmester* (342. o.)
[34] *Az esprit souterrain* (343. o.)
[35] *Hiúságom iránt bizalmatlan* (345. o.)
[36] *Az egzisztenciális módszer* (347. o.)
[37] *Minden társadalmi szerkezet* (352. o.)
[38] *A hagyomány* (355. o.)
[39] *Jancsi és Juliska* (362. o.)
[40] *A forradalmat következőképpen* (364. o.)
[41] *Az embernek minden* (366. o.)
[42] *Ugyanabban az időben* (371. o.)
[43] *A hálókocsi-kalauz mondja* (375. o.)
[44] *Az ellenállás nem* (376. o.)
[45] *A beethoveni muzsika* (395. o.)
[46] *A kérdés első* (400. o.)
[47] *A második világháború* (407. o.)
[48] *Az orosz államképtelenség* (417. o.)

A SAREPTA ALAPSZAVAI

valóságközelség

40

- ~ értelmezés
- ~ ábrázolás
- ~ számítás
- ~ kapcsolat
- ~ jelleg
- ~ élmény
- ~ színvonal
- ~ hely
- ~ tartalom
- ~ sík
- ~ kutatás
- ~ értelmezés
- ~ karakterisztikum
- ~ vonalak
- ~ világ
- ~ fogalom
- ~ kör
- ~ méretkör
- ~ látás
- ~ vakság

~ **le**hallgatás

~ **el**hallgatás

~ -távollátás

~ -közellátás

~ -rövidlátás

realitásfogalom

valódiságigényű

méretkör

samsara-disciplina

tigris-aszkézis

bázisfogalom

~ tudomány

nemvalóság

- ~ létező
- ~ lét
- ~ játék
- ~ tudás
- ~ szétválasztás
- ~ tevékenység
- ~ ellenállás
- ~ felejtés
- ~ tér
- ~ idő
- ~ cselekvés
- ~ gondolkozás
- ~ érzékelés
- ~ szomjúság
- ~ világ
- ~ ismeret

majdnem semmi

világvalóság

- ~ nyilvánosság
- ~ karakterisztikum
- ~ nézettelenített
- ~ élet

időélet téridő

~ tér óra-idő

~ pánik merő idő

~ mérték

erőmegnyilatkozás
 fénytevékenység
 téveszmerendszerek
 öntény
 rendelem
 (a világ rendje hűséges – pistis)
 értelemmentesítés
 ellenmeditáció
 halálszületés
 mindakettő
 (sem ez, sem az és mindakettő)
 átlétezés
 hozzávetőlegesség (végtelen...)
 kivételtelenség
 a nyíltságban nyíltan nyílt

halhatatlanságtudás	igazság viszony
~ -transzparens	~ szenvedély
viszonylatgazdagság	~ elviselő képesség
misztériumnyíltság	~ bázis
távlategyenlőtlenség	~ érzet
reálexisztenciális	~ viszony
	~ kereső
	~ kutatás
gombnyomásideál	mágikus életrablás
gépmegismerés	

	életszerű
látványzsurnalizmus	~ közöny
objektumanarchia	~ feladat
módszerparoxizmus	~ félelem
perspektívbolvevizmus	~ kizsákmányolás
	~ fölötti
	~ közösség
többkövetelés	~ fogalom
egyszersmindenkoriság	~ koncepció
hamletentúltság	~ király (mellékutca...)

42

semmitsemtudása
nemakaromtudni
elnemhatározás
megnemvalósítás
terrormódszer
alkotásmódszer

nemlétező nemlétezése
eszméletfelbontás
tudományittasság
bázistudomány
fénytávlát
pillanathasadás
mézhűség
mézhit
örökkévalóság
reneszánsz-életöröm
theoriaizgalom

villámlátás
Istenlátás (theoria)

~ megtagadás
~ egész
~ szentség
~ megvetés
~ megtagadás

létveszély

szellemközöny

~ súlytalanul
~ ellentevékenység

legnemkövetendőbb
régijóidőérzelgés

